

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

סדר ברכת המזון ושבע ברכות

בצירוף תשורה מיוחדת

מכתבי רבותינו נשיאינו

מזכרת מ-

שמחת ני שואג
של

שמואל ופרומא קראוס

יום רביעי, כ"ה אלול

— 5752 שנה לבריאת העולם —

ברוקלין, נ.י.

קראוס - הולצמן -

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחזם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בייה, חי אלול תנשייא
ברוקלין, נ.י.

האברך הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוהי שמואל שי
ובייג תי

שלום וברכהו

במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם
ליום כה' אלול הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת מזל טוב מזל
טוב ושתיי בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית
בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב
וכוח"ט

תשורה מיוחדת

באמצע סעודת החתונה של כ"ק אדמו"ר שליט"א, מוצאי י"ד כסלו תרפ"ט, שעה שהסיבו הקרואים ליד השולחנות הערוכים, ציוה כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע לאחד מתלמידי התמימים, לחלק בשמו, לכל אחד ואחד מהמסובים, תשורה מיוחדת: גליון מיוחד שנכפל לשלושה חלקים. מצידו האחד של הגליון נדפס צילום "תמונת הדרת קדש. גוף כתב יד קדשו של הוד כ"ק אאזמו"ר. אדמו"ר אבינו הראשון. רבינו הגדול זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע" ומצידו השני, כלפי חוץ, נדפסו שלושה צילומי קטעים קטנים, האחד – הכתוב בלשון-הקודש – אף הוא בגוכי"ק של אדמו"ר הזקן. השנים האחרים כתובים רוסית.

לגליון זה צורף גליון נוסף שנכפל לשנים: מצד ימין נדפס בגליון זה צילום מכתבו של כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע החתום בגוף-כתב-יד-קודשו – תורף המכתב נכתב בכתב-ידו של אחד המזכירים – בו הוא מודיע כי מכתב זה של אדמו"ר הזקן שראה לכבד בו "את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק" – "סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו". בצד השמאלי של הגליון נדפסה פרשת פתשגן הכתב – אף זאת בצילום כתב-ידו של אותו מזכירי – בו מפרט כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

להעתקת מכתבו של אדמו"ר הזקן, שכבר נדפסה מאז בכמה מקומות, צורפה מעתה אף פאקסימיליא. אך דא עקא: הצילומים המרובים פגעו באיכות התמונה. להלן תודפס איפוא פאקסימיליא ברורה שנעשתה ישירות מאחד הגליונות שחולקו בחתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

(1) ראה להלן בצילום. את המופיע ברשימה שנדפסה ב'ספר התולדות' מהרי"ץ כרך ד' ע' 17 ובימי מלך' כרך א' ע' 275 – "בצירוף דברי הסבר בכתב יד קדש הרבי בו הוא כותב שהוא נותן את המכתב בתור תשורה..." – יש לתקן.

(2) המכתב וגליון ההסבר צורפו אף להזמנות החתונה שנשלחו לאנ"ש מח"ל (ובנוסח ההזמנה אליהם: "אשר גם מחוץ יואילו נא לשמוח אתנו יחדיו...", וראה להלן ע' 20).

(3) ראה להלן בצילום. את הנרשם בשולי-הגליון ל'אגרות-קודש' מהרי"ץ כרך ב' ע' קלא – שהוא 'צילום כתי"ק רבנו' – יש לתקן.

(4) העתקת נוסח המכתב נדפסה לראשונה בשנת תרס"ב, בספר 'בית רבי', ע' 32 הערה ו.

לביבוי מן העלוי ובלקש מחיה ברכים מהענין מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין
 להיות מן העלוי ובלקש מחיה ברכים מהענין מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין
 השל כן אין של יוצא מתוך מריבה מן ובקש מחיה ברכים מהענין מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין
 הכהונות ובלקש מחיה ברכים מהענין מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין
 אחרי יצא מן קצרת ואמר של מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין

לדידי מן משה ב"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטהור לחעבר על מזותי כמארל כל המעבר על וכו'
 ולהיות מן העלוי ובלקש מחיה ברכים מהענין מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין
 השל כן אין של יוצא מתוך מריבה מן ובקש מחיה ברכים מהענין מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין
 הרחמן יצילנו ממנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטינים יחזיקו המרובינים ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם
 אחרי גיון מן קצרת ואמר של מן אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין

אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין

אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין

שתי השורות שמימין נכתבו אף הן
 — מעבר לדף —
 בגוף כתב-יד קודש אדמו"ר הקדוש:
 להרבני מ"ה משה מייזלש שמש ואמן
 דקנהלתו ווילנא

ואילו שלוש השורות שמשמאל
 הכתובות בשפה הרוסית.
 נכתבו על-ידי אחר:
 לאדון יהודי משה
 מורדוכוביץ בן מרדכי מייזלש
 בוילנא

אצירת קודש יחיד הכר לעשות גארת אמת ולענין

אלום וברכה

אזכרון סוג איום כולת פתי הכלה תנהללה ג'
 ת' נושא תמי עז פת החתן מהה ג' זעתי מערפן ש' העני
 הזה אכה את כל הנושאי חלק שמת ארצו. נקרוה
 ונחמתי. קפסורה הנוסרת הזה. קערק עתק כעפ יב'
 קבשו ש הוב כן ארזו אאזו. אהינו הראשו. ורנו
 הצדו גלוקלה נבג זיץ אער סגולה יהי' ארף גילי האסע
 נרפס יעד שטי. מתוכי. יגינון אטי. ג' עליה יחיו. וכל
 גמרה. תורה יחיו.

קסמה וברכה

א.ס.י.

ישיבה - תומכי-תמידי ג' ורמאוויש"י
 ג' י' כסלו תרפ"ט. ווארשא.

פרשת זכרף קרבן זה הוא. כי היחס בין המסידי

ומוצידיהו קיעת ההיא הי' קולב כזה. אשר קאמת האסרפולת
 שא אטי' חומוצת חוו קרולבת אמריכיי וזלמג. טורה ולעירי. המסידי
 קיעתם אלבת זריק עש ומוצידיהו ומאען זמוסיל זאבת קערקיי.
 ומעני אטי' שהיאשע עוני קענס קוהלה. ומסידי י' גארי קיי' רפאל
 נע אשר כחמשה שיה שני' (תענא. נו אערקן / עגא.
 והשתפלו דברי הקאת אלו והאסרפתי מהיא תעקן המסידי ומג
 נע קינים א' הלעירוי וילעו קרמיו. ולבאס מג קואה. וברוך
 המציאות סהלו. נע המסידי מהיר נע
 קאמתו מעוני אט קען הצדו אלויה ליו יזומג אארי.
 הלצק אתכי. אהל חזות אטי ע' הלה. וזאת היא עי' ג' אטי
 זריות ארם קרמפ. ומנון אארקמת ויחאע יתי' חקא (ל' א'
 ארף ש' פין פשוין חוגות שמות פארהה. י' שראל אסוג ה'
 וסיל קמוג ארטי ארמ נאקרי ירבל' ועקעט ועין חיי' ג' אטי ר'
 נעלה ע' יונען הקיעס נע ונאזה החלו בעה את ג'
 ומהבש אלו יסעי. מהיא אט קען הצדו ונתק
 זה להמסידי י' גטה נע

היות ובחודש אלול שנה זו ימלאו 195 שנה (שנת הקיץ) – אלול תקנ"ו - אלול תנש"א – לכתיבתו של המכתב הנ"ל על-ידי אדמו"ר הזקן, יודפס להלן דיון בקביעת תאריכו:

תיארוך המכתב לאור דברי כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, בבבארו את פרשת פתשגן המכתב, הוא פשוט: אחר 5-6 שנים של נסיונות להגיע להסכם שלום עם המתנגדים, החל משנת תקנ"א ועד אמצע שנת תקנ"ו, נערכה אסיפתם של אנ"ש שבה פגע החסיד ר' משה מייזילש בחסיד ר' מאיר ב"ר רפאל. "ובחדש אלול דשנה ההיא" – כתב אדמו"ר הזקן מכתבו אל החסיד רמ"מ, בו הוא מודיעו שעליו לבקש מחילה ברבים מהחסיד רמב"ר "קודם יה"כ הבע"ל".

אכן, תאריך זה – אלול תקנ"ו – מופיע בראש הנדפס בספר 'אגרות בעל התניא ובני דורו': "אגרת רבנו להרה"ח ר' משה מייזילש נ"ע (אלול תקנ"ו)". לעומת זאת, כאשר נדפס המכתב בספר 'אגרות-קודש' הוא תוארך בראשו בצורה הבאה: "[תקנ"ו?]" גם החדש בו נשלח המכתב – אלול – לא הוזכר בכותרת זו. בדברי ההסבר על הספקות, כביכול, בתאריך זה, נאמרי:

מפשטות לשון דברי הסבר הנ"ל [של כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע], נראה לכאורה, שהאסיפה וכתיבת המכתב היו שניהם מיד אחר ה"חמשה ששה שנים" – בשנת תקנ"ו. וצ"ע בזה: (א) באגרת רבנו (לקמן סי' סא) לוילנא בשנת תקע"א, מסופר על מאורע דומה: "בתחלת קיץ תקנ"ח היתה ידי . . . להציל עשוקים ונרדפים בהכאות ושמחות ושאר רדיפות . . . לאחר שהוציא לאור משפטים . . . שלחתי . . . אחר חג השבועות מיד כמה בקשות ואזהרות שלא יחזיק עוד במחלוקת לש"ש, ולא לעשות מנין בפ"ע".

והנה לכל לראש יש להדגיש, כי התאריך אלול תקנ"ו לא נקבע רק מאחר שכך נראה "מפשטות לשון דברי ההסבר", אלא שכך מפורש בהם: "ובחדש אלול דשנה ההיא שלח רבנו הגדול מכתב זה

(5) ירושלים תשי"ג, ע' עו.

(6) הוצאת קה"ת (ברוקלין תש"מ. הוצאה שני' – שם תשמ"ז), ע' פ.

(7) ב"מקורות והערות" שם, ע' תלו.

להחסיד ר' משה נ"ע, שתיבות "דשנה ההיא" מכוונות בהכרח על התאריך המוזכר לעיל — תקנ"ו.

עתה יש לבחון את רצינות הקושיא דלעיל, האומרת שלולא דברי ההסבר של האדמו"ר נ"ע הי' נראה לקבוע את תאריך המכתב דנן לאחר חג השבועות תקנ"ח, שכן באגרת אחרת של אדה"ז "מסופר על מאורע דומה" (ומהאופן שבו הובאו הדברים ניתן להבין שאל מכתב זה, דנן, נתכוין אדה"ז בכותבו: "שלחתי . . . אחר חג השבועות"):

והנה — מלבד הגלוי במכתב אל החסיד ר' משה מייזילש שלא מוזכר בו דבר וחצי דבר מענין "ולא לעשות מנין בפ"ע [בפני-עצמם, כלומר: מנין מיוחד לחסידים]"

— ומלבד שגם הטעם לחכות בבקשת הסליחה מאחר חג השבועות עד "קודם יה"כ הבע"ל" — תמוה (משא"כ כמפורש בדברי ההסבר של האדמו"ר נ"ע שהמכתב נשלח בחודש אלול, וק"ל).

— הרי שלו היו הדברים המתוארים כ"מאורע דומה" מובאים בשלמותם, ניתן הי' להבחין בצורה ברורה שהמדובר הוא במאורעות שונים ונבדלים בתכלית!

לשם הבהרה יצוטטו כאן דברי רבינו הזקן באגרתו הנזכרת משנת תקע"א, בציון הקטעים שהושמטו בציטוט דלעיל:

ונכון יהי' לבם הטהור בטוח אשר כעת לא יתעורר שום ריב ומדון מאנ"ש שבמחניכם הטהור כמו בימים הראשונים ח"ו. יען כי בימים ההם הי' להם לראש איש חכם בעיניו הידוע, אשר לא אבה שמוע לי, באמרו: שהוא חכם יותר ממני. והגם שהי' אומר שעושה הכל ע"פ ציוויי, הנה כל שקר שאין אמת בתחילתו כו'. ובאמת בתחלת קיץ תקנ"ח הסכלתי עשות, כי היתה ידי עמו שיתאמץ להציל עשוקים ונרדפים בהכאות ושמתות ושאר רדיפות מלאות. אמנם לאחר שהוציא לאור משפטם להצילם מיד רודפיהם שלחתי אליו אחר חג השבועות מיד כמה בקשות ואזהרות שלא יחזיק עוד במחלוקת לש"ש, ולא לעשות מנין בפ"ע. ומכ"ש שלא להנקם ח"ו מהרודפים בשום מלשינות בעולם, הס מלהזכיר, ובפרט במלשינות דווידו אחזו בשרי פלצות ממש. וגם בשובי בשלום מפ"ב בחורף תקנ"ט שלחתי

(8) נדפסה ב'אגרות-קודש' שם ע' קמדת, פאקסימיליא שם בע' שצב.

אליו ב' אנשים מיודעיו ומכיריו להשיבו מדרכים האלה, ונתעכבו אצלו עד אחר הפסח, ולא שת לבו לדבריי אשר שמתי בפיהם, וגם במכתב מרורות ובקשות עצומות.

והרי הדברים ברורים שהמדובר שם במכתב לאדם אחר – ודאי שלא לחסיד ר' משה מייזילש – בבקשה שלא יחזיק במחלוקת לש"ש, ימנע מלעשות מנין בפ"ע ומהלשנה על המתנגדים.

כמו כן פשוט שאין לשייך את המכתב דנן אל ר' משה מייזילש – בבקשה להמנע ממחלוקת לש"ש – אל אותם ארועים של שנת תקנ"ח ולומר שגם אליו (מלבד לאותו "חכם בעיניו") שלח אדה"ז מכתב באותו נושא, שכן: א. עיקר הענין – להמנע ממלשינות – לא נמצא כלל באגרת זו (ובתואר "מחלוקת לש"ש" הרי אפשר לכנות את כל שנות המחלוקת בין החסידים למתנגדים, כך שרק על סמך ביטוי זה עדיין לא ניתן לכנות מאורעות נבדלים כ"דומים"). ב. אדה"ז לא מזכיר (במכתבו משנת תקע"א) ששלח בענין זה גם לרמ"מ, או למישהו אחר מאנ"ש, מלבד לאותו "חכם בעיניו".

ולהעיר: בזהותו של אותו "חכם בעיניו" שנתבקש על-ידי רבינו "שלא יחזיק עוד במחלוקת לש"ש", יש הרוצים לראות את הר' מאיר ב"ר רפאל, וכיצד זה יכתוב רבינו (אל הר' משה מייזילש) לבקש ממנו מחילה?

עוד נוספוי שתי קושיות על תארוך המכתב לשנת תקנ"ו:

(ב) באגרת רבנו אל בעל ההפלאה, משנת תקס"א-ג' (לקמן סי' מח) אודות ר' מייזילש דידן: "ומקרוב נתקרב לאנ"ש" [וצריך

(9) ראה בספר 'חסידים ומתנגדים' מאת מ. וילנסקי (ירושלים תש"ל) – כרך ראשון ע' 216 הערה 30 – שמביא שכן כתב רפאל מאהלר ב'דברי ימי ישראל', לעומת הזיהוי שב'אגרות בעל התניא' המצביע על החסיד יהודה ב"ר אליהו. וילנסקי כותב שדעתו נוטה לדעת מאהלר, שכן יהודה ב"ר אליהו מוזכר במקום אחר כאחד מחסידי המנין הקארליני. ברם נראה לדחות ראי' זו, שכן באותה תקופה נקראו כל החסידים בשם "קארלינים", כפי שנראה מכ"כ המסמכים ששרדו מאז. לאידך, במדובר על "תחלת קיץ תקנ"ח" וכו' נראה שמכוון להלשנתו של יהודה ב"ר אליהו שהיתה באביב 1798 (ראה 'חסידים ומתנגדים' ע' 212; שם ע' 313 הערה 22), בעוד שהרמב"ר מתואר – בפתשגן המכתב הנ"ל – כאחד מ"מתוני אנ"ש".

(10) תאריך זה הוא לפי הנקבע ב"מקורות והערות" שם ע' תמדה, ולא כמ"ש שאר חוקרי החסידות הקובעים את התאריך – בפשטות – לשנת תקנ"ט. מבלי להכנס

לומר, שכבר בשנת תקנ"ו (ד'5 שנים לפני"ז) כבר הי' מקיצוני החסידים, הרוצים לצאת לריב עם המתנגדים, ועד שפגע בכבודו של ר' מאיר — ממתוני החסידים, ורבנו ביקשו לבקש מחילה ברבים מר' מאיר].

ג) עד כ"א אדר תקנ"ח ניסה להעלים "מו"ה מאיר (ב"ר רפאל) את שייכותו לחסידות (ראה פס"ד ב"ד ווילנא מאותו יום ב"חסידים ומתנגדים" ע' 222) [וצריך לומר, שכיון שדבר זה הי' ידוע לפני"ז, לחסידים עצמם, לכן כבר כמה שנים קודם היו חילוקי דעות בזה בינו לבין צעירי החסידים]. ועצ"ע בכ"ז.

מה שיש לענות על קושיות אלו:

מובן שהמלים "ומקרוב נתקרב לאנ"ש" הן יחסיות. ר' משה מייזילש התקרב אל אדה"ז עוד בשנת תקל"ב — כך באחת מרשימות כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע"ו — ועל ה"קיצוניות" שלו ושל ר' מאיר ב"ר רפאל ניתן ללמוד מהמסופר בה"ז על התנהגותם בשעה שהטילו המתנגדים את החרם על החסידים בשנת תקמ"א:

ובהקבץ הקהל למקום המיועד להכריז את החרם . . הנה בשעה ההיא יצאו החסידים בתהלוכה פומבית מחנות מחנות, כולם מלובשים בגדי שבת, הגאונים . . ור' משה מייזיל — מי שהי' תלמיד ותיק של הגר"א וסופר ונאמן הקהלה — והגבירים

לסוגיא זו, הדורשת דיון בפ"ע, ניתן להתייחס למובא ב"מקורות והערות" שם שתקופת כהונתו של ר"מ מייזילש כנאמן קהלת ווילנא "עדיין לוטה בערפל" ולציין כי לאמון על שיחות ורשימות כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) ל"ע ניתן לעזור בהסרת העירפול, שכן מהרשימה [ראה עלי' בהערה הבאה] שנדפסה ב'ספר התולדות' אדמו"ר הזקן (ברוקלין תשכ"ז) ע' קמב; קנט [מהדורה חדשה (כפר חב"ד תשמ"ג; תשמ"ו) כרך ב' ע' 541; 494] עולה שכאשר נשלח הרמ"מ ע"י אחי הגר"א לברלין הי' זה בשנת תקל"ה לערך, שכן "הי' אז כבן שלשים בערך (נולד בשנת תק"ה)"; ועוד מסופר שם: "התלמידים השלוחים התעכבו בברלין יותר על שנה" — שלפ"ז נמצאנו אווזים בשנת תקל"ו לערך — ר"כשנתיים אחרי שובו מברלין נתמנה לסופר ונאמן הקהל" — היינו בשנת תקל"ח לערך. על סיום תקופה זו כותב הרמ"מ (נעתק ב"מקורות והערות" שם): "הייתי מנהל בעיר מולדתי ווילנא כ"ב שנה", אשר לפ"ז מתאים לתארך את הדחתו מתפקיד זה לשנת תקנ"ט, כפי שעשו שאר החוקרים.

11) ידועה בשם "מבוא לקונטרס ומעין (מהדורא קמא)" [ראה להלן ע' 25] וידועה גם בשמות "דברי הימים ההם"; "שמעון הכופר". האמור בפנים נמצא ב'ספר התולדות' שם בע' קמב הערה 10 [במהדורה החדשה שם בע' 494].

12) 'ספר התולדות' שם ע' קלז בהערה [במהדורה החדשה שם בע' 487].

האחים בני רפאל¹³ ועוד מנכבדי הקהל בראשם וכלי זמר בידיהם תופים חצוצרות ומצלתיים ויזמרו ניגוני שמחה ותבקע הארץ לקולם ותהי מהומה גדולה בתוך קהל הנועדים לשמוע את הכרזת החרם. . מני אז יצאו המתנגדים במלחמה גלויה נגד החסידים והמחלוקת נתגברה משני הצדדים.

מסיפור זה נראה ברור שהמתנגדים ידעו זמן רב על שייכותם של ר' משה מייזילש ור' מאיר ב"ר רפאל לחסידות¹⁴, אלא שאעפ"כ ארך הזמן עד שהוציאו נגד הרמב"ר פסק-דין (ולא מחמת שעד אז הוא ניסה "להעלים" זאת) ועד שהדיחו את הרמ"מ ממשרתו. אפשר והסיבה לכך נעוצה בעובדה שעד פטירת הגר"א (בשנת תקנ"ח) נמנע הי' מהמתנגדים להוציא פס"ד נגד הרמב"ר או להדיח את הרמ"מ, שכן הגר"א קירב את הפרנסים החסידים ועד יומו האחרון ניכר הי' שלא ידע שהוכרז חרם חמור על החסידים¹⁵.

לסיכום: מהטעמים שפורטו לעיל יש לחזק את האמור בדברי ההסבר הנ"ל — המתארכים את מכתב אדה"ז לר"מ מייזילש כנשלח בחודש אלול תקנ"ו¹⁶ — ולפיכך יש לציין בשנה זו מלאות 195 שנה לתאריך זה, "אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו".

(13) האחד הוא החסיד ר' מאיר ב"ר רפאל (רפאל'ס), הנ"ל בפנים, והשני הוא אחיו החסיד הר' שלמה רפאל'ס, אף הוא מפרנסי ווילנא* [השנים היו מיוחסים לבעל "סדר הדורות", ראה 'קרי' נאמנה' (ווילנא תרע"ה) ע' 261]

(14) מכאן אף תשובה לדברי וילנסקי ב'חסידים ומתנגדים' ח"א ע' 301.

(15) כך ברשימת כ"ק אדמ"ר (מהור"י) הנ"ל — 'ספר התולדות' ע' קעח הערה 3 [במהדורה החדשה בע' 564] — והכוונה לחרם החמור שהוכרז בוילנא במחרת יוה"כ תקל"ז [השווה 'חסידים ומתנגדים' ח"א ע' 190-187 ובהערה 27 שם].

(16) מלבד מכתב זה קיבל הרמ"מ "בחדש אלול בערך" מכתב נוסף מאדה"ז — בענין אחר — ראה ברשימת כ"ק אדמ"ר (מהור"י) נ"ע הנ"ל, שם בע' קסד [מהדורה חדשה ע' 549].

* האחרון קשור לשמחה זו: אם הכלה היא נינת הרב מעמבין, הרה"ח ר' מנחם מענדל הילעוויץ ע"ה — חותנו של הרה"ח ר' משולם ידידי (שילס) קוראטין ע"ה, משפיע ישיבת תורת בליובאוויטש — שהי' מצאצאיו, ראה במבוא ל'חקרי זמנים' כרך שני (ירושלים תשמ"א) ע' 9 הערה 10.

בעוה"ת

אודה לך על כל הטוב אשר גמלני ובהסדו הנדון
 זיכני בנשואי בתי הכלה המהוללה כי ה"י מושקא החי" עם
 ב"ג החתן ש"ב הרב כי מנחם מענדל בן הרי"ה הרי"ה
 המפורסם כוהר"ר לוי יצחק שליט"א שניאורסאהן.

ההופה הרי בעוה"י לטו"ט כיום השלישי ארכ"ה
 עשר ימים אחדים כסלו הכא עלינו ועל כל ישראל יהיו לטובה
 ולברכה בהחזר של הישיבה "תומכ"ת המימים" דל"ובאוויטש
 יצ"ו, אשר בע"ת ווארשא יע"א. בשעה החמישית. בשעה טובה
 ומוצלחה.

בשכחה וטוב לבב אקרא לידיו ובכירי אשר
 יואילו נא לשמח אתנו יחדיו ביום שטחת לבבנו ולברך
 את הזוג יחיו ואותנו כולנו בברכת טו"ט וחיים מאושרים בנשמות
 ורוחניות.

האל הטוב, הוא יתברך, יברך את כבודו ואנשי ביתו
 יחיו, בהרך כלל אחבי יחיו, כברכוהו מיליפות מנפש ועד בשר.

מוקדם ומכבד

יוסף יצחק שניאורסאהן.

ארבע למעלענראם: Warschau, Rabbi Schneerson

מקור

פאקסימיליא (מוקטנת) מטופס הזמנה מודפסת ששלח כ"ק אדמו"ר
 (מהור"י"צ) נ"ע בקשר לנשואי בתו הרבנית חי' מושקא ע"ה עם
 — יבדלח"ט — כ"ק אדמו"ר שליט"א.

(בנוסח זה — שצילמו נדפס כאן לראשונה — הושמטו התיבות "אשר גם מחזוק יואילו
 נא..." המופיעים בטופס, הכמעט זהה, ממנו ניתן צילום מוקטן בליקוט יד כסלו ע'
 140. הנוסח שלפנינו נדפס ב'אגרות-קודש' מהור"ץ כרך ב' ע' קכט ואת הנרשם שם
 בשוליהגליון יש לתקן עליפי האמור כאן).

Handwritten notes in Hebrew script at the top of the page, including the date and names.

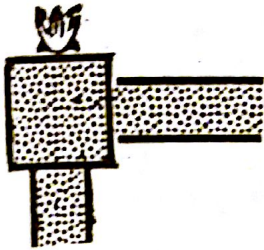

פאקסימיליא (מוקטנת) משער החלק השלישי של הספר 'אור שמח' שניתן במתנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א לרגל חתונתו. בשולי הגליון, למעלה, נמצאת חתימת שמו בגוף-כתב-יד-קודשו, בציון התאריך "י"ד כסלו ה'תרפ"ט".

[פאקסימיליא משערו הראשון של הספר ניתנה בספר 'ימי מלך' ח"א (קה"ת תשמ"ט) ע' 282, אך הכתובת המופיעה שם - היתה לזו שנדפסה כאן - אינה בגווי"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א, כפי שניתן להבחין בקל, אלא העתקה שנעשתה ע"י אחר. לשם הבהרה: לחתונתו קיבל כ"ק אד"ש (לע"ע לא ידוע ממי) את שלושת החלקים של הספר הנ"ל ובשערו של כל אחד מהם רשם בגווי"ק את הכתובת הנ"ל. כנראה שבתקופת המלחמה אבדו ממנו הספרים והם נמצאו רק בשנת תשכ"ה ע"י סוחר יהודי מהעיר ניריורק. הנ"ל גזר את הכתובת המקורית משער החלק הראשון (בינתיים נכרכו הספרים יחדיו והכורך, שלא דייק במלאכתו, פגם בכתובת שבשער החלק השני) את הכתובת המקורית ושלחה אל כ"ק אד"ש לשם זיהוי, כשרק אח"כ הושלם החסר בהעתקה].

קונט"ב

קונט"ב

Handwritten notes in Hebrew, including phrases like 'אם גמלך', 'אפי' גמל סמך', 'למנוחה', 'מגזא ש"א', 'לשקר נכחא', 'מאובי'ן', 'א"ו', 'ב', 'א"ב', 'א"ג', 'א"ד', 'א"ה', 'א"ו', 'א"ז', 'א"ח', 'א"ט', 'א"י'.

פאקסימיליא (מוקטנת) משערו של קונטרס 'דרושי חתונה' שבתוכו נדפסו ששה מאמרי חסידות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע בקשר עם חתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א, בשנת תרפ"ט. בראש העמוד צויין — בגוכי"ק האדמו"ר נ"ע — שזהו קונט"ב מסדרה ארוכה של קונטרסי מאמרי חסידות שנדפסו בשנים שלאחר מכן. בעמוד שמעבר לשער רשם האדמו"ר נ"ע בעפרון מעין 'תוכן הענינים' ובו רשימת המאמרים שבקונטרס זה — 'וכל בניד'; 'לכה דודי'; 'אשר ברא ששון'; 'כל הנהנה'; 'מרגלא בפומי'; 'צדקת פחונו' — ובצידם ציון העמודים שבו נדפסו בקונטרס.

א"י קרית יואל ואנשי
אנשי

איחולים ליובל נישואין: פאקסימיליא מהקדשה שרשם כ"ק אדמו"ר שליט"א בשער החלק הראשון של 'ספר הזכרונות - ליובאוויטשער רבינ'ס זכרונות' (ברוקלין תש"ז), במלאות יובל שנים לנישואי כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע (השווה: אג"ק כ"ק אד"ש כוך ב' ע' ולרז; שיחת י"ד כסלו ה'תשל"ט (=ראה 'מי מלך' ח"ג ע' 1027-8)).

LT

quary

56A Croxteth Road

Liverpool 8 (England)

Lshono toivo tikoseivu
vesichoseimu

CHANA MOUSSIA
MENDEL

"לשנה טובה תכתבו ותחתמו": נוסח מברק (letter telegram) ובו ברכה לקראת השנה החדשה (תשי"ב) ששיגר כ"ק אדמו"ר שליט"א אל אחיו הו"ח וכו' ישראל ארי' ליב (גורארי) שהתגורר בליוורפול, אנגלי'. המברק כתוב בגוכי"ק וחתום אף בשם אמו הרבנית חנה ורעיתו הרבנית חי' מושקא - נ"ע.

שמחת נישואין, כ"ה אלול ה'תנשי"א, תשורה

להלן פאקסימיליות משני עמודים בלוח 'היום יום' - 'לוח אור זרוע לחסידי חבי"ד' - השייך לעורכו, כ"ק אדמו"ר שליט"א. בצד כל פתגם נרשם בלוח זה (מהדורת ברוקלין תש"ג) - בגוכי"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א - מקורו [=בצדום: ציון המקומות בו נדפסו].

ג בעמר שי"ז - השיחה נדפסה לראשונה בשנת תשי"ז, בספר השיחות - קייץ השיחה - קטע הלל נדפס שם בע" 107 [לפי הנוסח שכאן יש לתקן את הנדפס ב"ס התולדות של הצי"ע ע' 47 (כפר חב"ד תשל"ז) - "הצמח צדק וזמנו בחברותא עם דודו רבי משה" - למדו ביחד בלדותם" - ומשם בספר 'מרכיצי תורה מעולם החסידות' היא (בניברק תשמ"ז) ע' עז: "יום אחד ישב הצמח צדק וזמנו בחברותא עם דודו רבי משה".

הקט ש"ז - רשימה 'מיומנר של כל ק אדמור (מהור"צ) ר"ע משיחת "ע"פ חוקת, בסעודת היום" נדפסה בספר שם ע' 146-152, אלא שחסר שם הענין המופיע כאן.

התמים קובץ תהלים - נדפס בחוברת השני של קובץ 'התמים' (ווארשא תרצ"ז) ע' סח [162]. ובקובץ תהלים א' (ווארשא, אלול תרצ"ז) ע' 10 (-אגודת-קודש' מהור"צ כרך ג ע' תלא).

ה י ו ם י ו ם . . .

יום חמישי	כג אלול	ה'תש"ג
שיעורים. חומש: נצבים וילך, חמישי עם מירש"י. תהלים: קחיקוב. סו"סט. תניא: יח. כתיב . . . 252- בלק"א.	ר' משה, בנו של רבינו הזקן, בלמדו - והוא או בנו היא שנה - הסוניה בשבחן של חכמים בנטיו (ס"ו א) נסתפק במאמר רשב"י שם שנו מדותי, שיש בזה שני פירושים: למדו תורתו (רש"י) או מדותי כמשומו. בתוך כך נכנס רבינו הזקן ואמר - בנינו, נדרכו בקדש: תורה שניתנה לנו כולה מדות טובות, אסילו העונשיו שבה הם באמת חסד וטוב, ושני הפירושים אחד הם והא בהא תליא: אי אפשר להיות מדות טובות בלי תורה וא"א לתורה בלי מדות טובות. ככל הנ"ל קרה גם להצ"ע בהיותו בניל היא שנה.	א

ג דודו רבי משה

יום ששי	כד אלול	ה'תש"ג
שיעורים. חומש: נצבים וילך, ששי עם מירש"י. תהלים: קיניקיה. ע"עב. תניא: והשנית היא . . . דעהו.	אסאל אינו יעדער ווארט וואס מ'האט געהערט געוועזן א תורה, און יעדער זאך וואס מ'האט געוועהן - א הוראה איז עבודה און הורכה.	ב

ג דודו רבי משה

שבת	כה אלול	ה'תש"ג
אמירת כל התהלים בהשכמה. יום התוערות. סליחות - בחצי הלילה, אבל בשאר הימים - באשמורת הבוקר. כאשר נצבים וילך נפרדות מחיליו למפסיד וכו' לשביעי - ש"פ נצבים - ואה נחתי לסניך גו'.	שיעורים. חומש: נצבים וילך, שביעי עם מירש"י. תהלים: קיט. אשרי . . . מצותד סאר. ענינה.	ב

ג דודו רבי משה

אדמו"ר הזקן סיפר: בהיותו במעזריטש שמעתי מסורי רבני הה"ס בשם סורו ורכו הכעש"ט נ"ע: החדש השביעי שהוא החדש הראשון לחדשי השנה, הקב"ה בעצמו סברו בשעת סברכים שהוא השבת האחרון לחדש אלול, וככה זה ישאר סברכים את החדשים יא פעמים בשנה, כתיב אתם נצבים היום, דהיום קאי על ראש השנה שהוא יום הדין, וכש"ש ויהי היום נו' ותרנגם והוה יום דינא רבא, ואחם נצבים קיימים ועוסדים, והיינו שווכים בדין, ובשבת שלמני ר"ה שהוא שבת האחרון לחדש אלול קוראין אז מרשח אתם נצבים, דהו ברכתו של הפכ"ה, כשבת סברכים חדש השביעי שהוא המוטיבע והמטביע ברוכ טוב לכל ישראל על כל השנה.	תניא: יט. עופה . . . 254- דאצילות.	ב
--	------------------------------------	---

כג-כט אלול, השבוע האחרון ב"חודש החשבון"

ה י ו ם י ו ם . . . .

יום ראשון	כו אלול	ה'תש"ג
-----------	---------	--------

שיעורים. חומש: האזינו, ס' ראשונה עם פירש"י.
תהלים: קיט, מה... לא שכחתי. עו-עה.
תניא: אך העניו... "קכח" האותיות.
סדר הכשר בשר לאכילה להוציא סטנו דם האסור
הוא: שרי', מליחה, הדחה. ענינם בעבודה: שרי'
— וויקעו זיך אין דברי הרב, מליחה — יחירות,
הדחה — ננון.

שיעורים
תהלים
תניא

יום שני	כז אלול	ה'תש"ג
---------	---------	--------

שיעורים. חומש: האזינו, שני עם פירש"י.
תהלים: כקלד. עט"פא.
תניא: והנה בחי'... "250" ושכל.
מדברי קודש רבינו הזקן: ישראל גוי אחד נארץ,
דער עם ישראל אויך אין דער ערדישער וועלט אין
פארבונדען מיט ה' אחר, השי"ת סאכט מון רוחניות
נשמות, און דער עם ישראל סאכט מון נשמות
רוחניות.

שיעורים
תהלים
תניא

יום שלישי	כח אלול	ה'תש"ג
-----------	---------	--------

שיעורים. חומש: האזינו, שלישי עם פירש"י.
תהלים: קלהקלט. סכ"פד.
תניא: כו ער"ו... "250" מהאריו"ל.
ברכת ד' היא תעשירי, בכלל ובפרט להנותן סעו
וסמנו לעסוק בערכי צבור בעניני צדקה וחוס
היהדות, וכמאמר: דער אויבערשטער ב"ה כלליכט
ניט קיין בעל חוב, פאר יעדער נוטער זאך וואס א
איד טוט, צאלט ער במיטב מיט בני חיי ומוזני רויחי.

שיעורים
תהלים
תניא

יום רביעי	כט אלול, ערב ר"ה	ה'תש"ג
-----------	------------------	--------

סליחות באשמורת הבקר ואין נפ"א. החרת נרוים
ובעשרה. עירוב תבשיליו.
שיעורים. חומש: האזינו, רביעי עם פירש"י.
תהלים: קסיקנ. מה"סו.
תניא: האותיות הנגלות... כנורע.
יום הולדת את הצ"צ — שנת חקמ"ט.
מפתמי רבינו הזקן: מעו הצט נאר קיין השנה ניט.
ווי עס אין טייער בא השי"ת דער נוף מון א אידעו.

שיעורים
תהלים
תניא

תבוא שית - השיחה נדפסה לראשונה בשנת תשי"ז, ביספר השיחות - קי"ץ השי"ת. קטע תלל נדפס שם בע' 175.
מבוא למעין (מה"ק) - הכוונה לרשימת כ"ק אדמ"ר (מהור"צ) ל"ע שנכתבה לכתחילה בתור מבוא לקונטרס 'ומעין' שנדפס בשנת תשי"ג (בסופו של דבר
לא נדפסה רשימה זו במבוא שם, ולכן נקראה כאן בשם 'מהודר קמא'). הרשימה נודעת גם בשם 'רשימת דברי הימים ההם' או בשם 'רשימת שמעון
הכופר' שקטעים ממנה נדפסו בכמה מקומות, אך הקטע הנדפס כאן, מתחילת הרשימה, לא נדפס בהם.
לבושים. כט אדר תשי"ב - מאגרת כ"ק אדמ"ר (מהור"צ) ל"ע אל ה' יצחק מאיר בונים, כ"ט אדר תשי"ב [=נדפסה באגודות קודש' שלו כרך ו' - קטע
זה שם בע' נהרין].
זי שבט צח - מאגרת כ"ק אדמ"ר (מהור"צ) ל"ע מיום ח"י שבט חצרת [=נדפסה באגודות קודש' שלו כרך ד' - קטע זה שם בע' רל במפתח
הענינים שערך כ"ק אדמ"ר שלישי"א לאגרות - נדפס שם בשורה - נכתב: 'שמירת הבריות, פתגם אדה"ז בזה"ל].

רשימת הניגונים המיוחסים לכ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע

[שמונת הניגונים הראשונים שברשימה זו משתייכים בבירור ל"עשרת הניגונים" הידועים שלו — ראה בארוכה בקובץ 'הערות וביאורים' (אהלי-תורה תשי"ג) גליון ד (תקט"ו) ע' 50-3]

1. ארבע בבות.
2. "א-לי אתה ואורך...".
3. "קולי דודי דופק...".
4. "אבינו מלכנו...".
5. דבקות חב"ד לתפלות ראש-השנה.
6. "צאינה וראינה".
7. דביקות חב"ד לתפלות שבת.
8. שלוש תנועות.
9. "כאיל תערוג . . . והיו לטטפות בין עיניך".
10. "לכה דודי...".
11. "בני היכלא...".
12. ניגון ישן.
13. "צמאה לך נפשי...".
14. ניגון להקפות [הידוע בשם ניגון רלוי"צ].

רשימת הניגונים שנלמדו מפי כ"ק אדמו"ר שליט"א

(בצידם נרשם התאריך בו נלמדו)

1. "צמאה לך נפשי...". [הוא ניגון 13 ברשימה דלעיל] — שבת פ' קדושים מברכים-החודש אייר תשי"ד.
2. "והיא שעמדה...". — אחרון של פסח תשט"ו.
3. "דרכך אלוקינו...". — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשט"ז.
4. "אסדר לסעודתא...". — שבת פ' חוקת-בלק י"ד תמוז תשט"ז.
5. "כי אנו עמך...". [שתי בבות] — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשי"ז.
6. "צמאה לך נפשי . . . עך טי דורען מאַרקו" — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשח"י.
7. שאמיל — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשי"ט.
8. "רחמנא דעני...". — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשי"ב.
9. "אתה בחרתנו...". — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשכ"א.
10. "אנעים זמירות...". — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשכ"ב.
11. "סטצנו יא פֿיטו...". — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשכ"ג.
12. "כי אנו עמך...". [בבא אחת] — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשכ"ד.
13. "הוא אלוקינו...". — ליל שמחת-תורה (לפנות בוקר) תשכ"ד.
14. "האדרת והאמונה...". [במנגינת ה"מארסעלזי"] — ליל שמחת-תורה (בעת ההקפות) תשל"ד.

רשימת דברים שהשמיע כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת ה"יחידות" לקבוצת חתנים וכלות, יום רביעי פרשת בלק י"ד תמוז ה'תנש"א.

בהוספה אויף די ברכות וועלכע מ'האָט פריער גערעדט, און דאָס גערעדט אין אַ בית-הכנסת ובית-המדרש ובית פון מעשים טובים, איז זיכער דער אויברשטער דאָס ממלא משאלות לבב כל אחד ואחת מישראל ומקיים די אַלע ברכות און נאָך מוסיף ב'ברכתו של הקב"ה".

— קומט אויך צו בנוגע צו אַ חתונה און אַ שידוך פון חתן-כלה, וואָס דעמאָלט ווערט זיך אויפגעשטעלט אַ "בנין עדי עד", און ווערט זיך אויפגעשטעלט על יסודי התורה ומצוותי וואָס זיי זיינען דאָך נצחיים. ווערט אויך אויפגעשטעלט כל הענינים — סיי אין די הכנות צו די חתונה וסיי די חתונה אַליין און די שבעת ימי המשתה און דער המשך שלאחרי זה, ביז לאורך ימים ושנים טובות — אַז זאָל אַלץ זיין אין אַ הצלחה רבה ומופלגה, און ווי שמחת חתן וכלה וואָס זיי זיינען דאָך למעלה מן כל מדידה והגבלה — כמדובר כמה פעמים.

ועוד והוא העיקר — ועוד וגם זה עיקר — אַז דאָס ווערט אַ הכנה קרובה צו "מהרה ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים". קול חתן וקול כלה" און מיט דעם גאַנצן המשך, ביז אין אַן אופן אַז דאָס ווערט בגלוי אַ "בנין עדי עד", צוזאַמען מיט'ן "בנין עדי עד" פון "מקדש אדניי כוננו ירך" — וואָס דאָס איז אויך פאַרבונדן מיט די חתונה כביכול פון דעם אויבערשטן מיט יעדער אידן און מיט אַלע אידן ובמיוחד מיט גאַנץ כנסת-ישראל.

ועוד והוא העיקר, אַז "לא עיכבן אפילו כהרף עין", און ס'ווערט תיכף ומיד דער מעמד ומצב פון לעתיד-לבא, מיט'ן גאַנצן לעתיד-לבא, וואָס דעמאָלט איז דאָך דער מעמד ומצב פון "נישואין", משא"כ ביז דעמאָלט איז דאָך — בין הקב"ה לישראל — אַ מעמד ומצב פון "אירוסין", כמדובר לעיל [בהתוועדויות קודמות].

און וואָס אויך פון די הכנות לזה, וואָס זיי זיינען דאָס נאָך מערער מזרז וממהר ומקדים ומביא, איז דאָס ביי יעדער חתונה וואָס קומט דאָך לאחרי האירוסין פון אַ חתן וכלה פון עם ישראל, און פון כלל עם ישראל מיט'ן אויבערשטער, ווערט אַ ששון ושמחה מיט אַלע עשר לשונות של שמחה, כמדובר כמה פעמים.

ועוד והוא העיקר, אַז תיכף ומיד זיינען זוכה דער חתן וכלה — לאחרי זיי מאַכן די אַלע הכנות צו די חתונה און די חתונה אַליין און שבעת ימי המשתה און דעם גאַנצן המשך שלאחרי זה, אין אַן אופן פון תכלית השלימות און תכלית הטוב, בטוב הנראה והגולה — ווערט גלייך תיכף ומיד די חתונה פון דעם אויברשטען מיט כנסת-ישראל דורך דעם "חלק אלוהים ממעל ממש", פון יעדער אידן און פון אַלע אידן, מיט דעם חלק שלו און ווי ס'איז דער עצם פון דעם חלק, וכמדובר כמה פעמים.

ועוד והוא העיקר, אַז "יהפכו ימים אלו", פון דעם זונטיג הבא [תענית י"ז תמוז גרדחת], ווערט גלייך דער "יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים", תיכף ומיד ביום הרביעי פון היינטיקע וואָך פון פרשת בלק, צוזאַמען מיט די נבואות — ווי דערמאָנט פריער [ביחידות הכללית] — וואָס זיי זיינען אויך כולל די נבואה פון "מהרה ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים". קול חתן וקול כלה".

ובמיוחד אַז ווי דערמאָנט פריער אַז יעדער חתן-כלה און די קרובים שלהם, בפרט די עלטערן שלהם, וועלן זיי אויך מוסיף זיין אין נתינת הצדקה ביום החופה, אָדער לפני זה אָדער לאחרי זה אָדער בכלום יחד.

ועוד והוא העיקר, אַז דאָס איז זיכער ממהר — ביז אַראָפּברענגען תיכף ומיד ממש — דעם קיום היעוד, אַז ניט נאָר ווי "ישמע" לשון עתיד, נאָר לשון הווה ותיכף ומיד ממש אין דעם הווה, "בהרי יהודה ובחוצות ירושלים", די גאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, צוזאַמען מיט "קול חתן וקול כלה" — און מיט אַלע "חמשה קולות" און "עשרה קולות" וכמדובר כמה פעמים — תיכף ומיד ממש!

(רשימה מילולית ע"פ סרט חקלטה, בלתי-מוגה)

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א

נשיא דורנו

לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות.

יה"ר שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו
ומכלל ישראל; ינהיג את כולנו מתוך בריאות,
הרחבה ונחת — ובקרוב ממש נלך, כל בני שליט"א
קוממיות לארצנו הקדושה

נדפס ע"י

החתן הת' שמואל שי' קראוס

והכלה מ' פרוסא פריינע תחי' האלצמאן

לרגל יום נשואיהם — בשטומו"צ — כ"ה אלול ה'תנש"א

ארבעים ואחת שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א

ושנת הצדי"ק להולדתו

"בו תנשא מלכותך"

הוריהם

הרה"ח ר' נפתלי וזוגתו מרת חי' בתי' שיחיו קראוס

(תלאכיב, אה"ק)

הרה"ח ר' יעקב צבי וזוגתו מרת חי' צפורה שיחיו האלצמאן

(אנטווערפן, בעלגיע)